

Actualiteiten Participatiewet – juni 2022

Door: Bert Schoneveld

Wijziging BRP

In artikel 40 van de Participatiewet is geregeld dat: "het recht op bijstand bestaat jegens het college van de gemeente waar belanghebbende woonplaats heeft als bedoeld in de artikelen 10 1^e lid en 11 van het Burgerlijk Wetboek. Bij algemene maatregel van bestuur kan worden bepaald dat bijstand aan een belanghebbende die niet is ingeschreven als ingezetene met een woonadres of briefadres in de basisregistratie personen wordt verleend door het college van een bij die maatregel aan te wijzen gemeente."

Met ingang van 1 januari 2022 is de Wet Basisregistratie personen (BRP) gewijzigd. Deze wijziging houdt in dat de bevoegdheid van een gemeente om ambtshalve een briefadres op te nemen wordt vervangen door een expliciete wettelijke verplichting.

Nb:

Dat betekent in de praktijk van de Participatiewet dat meer gemeenten worden geconfronteerd met inschrijvingen met een briefadres waar voorheen de betrokkene werd doorverwezen naar een aangewezen gemeente. Omdat in artikel 40 van de Participatiewet wordt verwezen naar de BRP hoeft de Participatiewet op dit punt niet aangepast te worden.

Jurisprudentie

Geen differentiatie bij geharmoniseerde verplichtingen

Het college heeft de bijstand met toepassing van de Afstemmingsverordening met 100% gedurende twee maanden verlaagd. Deze maatregel geldt op grond van de Afstemmingsverordening voor het niet nakomen van alle verplichtingen die volgen uit artikel 18, vierde lid, onder a, c, d, e en h, van de PW. Voor het niet nakomen van de verplichtingen van de verplichtingen in artikel 18, vierde lid, aanhef en onder b, f, en g, van de PW wordt een verlaging van 100% gedurende een maand opgelegd. Uit de wettekst of uit de toelichting daarop blijkt niet dat de wetgever aan de gemeenteraad de bevoegdheid heeft gegeven om in de Afstemmingsverordening, naast de keuze voor een standaardduur van één, twee of drie maanden, verschil te maken in (te differentiëren naar) hoogte of duur van de maatregel op basis van de ernst van de gedraging of de mate van verwijtbaarheid. De bedoeling van de wetgever was om één robuuste en uniforme maatregel in te voeren voor alle geharmoniseerde verplichtingen. De door de wetgever gegeven mogelijkheid om een keuze te maken tussen één, twee of drie maanden geldt voor alle geharmoniseerde verplichtingen. De differentiatie uit de Afstemmingsverordening leidt tot een verdergaand onderscheid dan de wetgever heeft beoogd. Dit betekent dat artikel 10, aanhef en onder b, van de Afstemmingsverordening onverbindend is voor zover daarin is bepaald dat een maatregel wordt opgelegd voor de duur van langer dan één maand omdat twee verschillende standaardperioden zijn bepaald voor het niet nakomen van de geharmoniseerde verplichtingen. De verlaging van 100% gedurende een maand is de meest gunstige bepaling in de Verordening en heeft daarom ook te gelden voor het niet nakomen van de overige geharmoniseerde verplichtingen.

[ECLI:NL:CRVB:2021:2148](#)

Nb:

Gelet op deze uitspraak is het verstandig om de gemeentelijke afstemmingsverordening op dit punt nog even tegen het licht te houden om te zien of die verboden differentiatie in de verordening is opgenomen. Indien dat het geval is moet de verordening worden aangepast.

Beëindiging bijstand. Inkomsten boven de norm. Recht op vrijlating.

De rechtbank heeft terecht geoordeeld dat indien een betrokkene al bijstand ontvangt en daarnaast inkomsten krijgt, eerst moet worden gekeken hoe hoog het inkomen is met aftrek van de vrijlatingsbepaling op grond van artikel 31, tweede lid, aanhef en onder n, van de PW. Daarna moet bekeken worden of het resultaat van die berekening nog steeds lager is dan de bijstandsnorm. Als dat zo is, duurt het recht op bijstand voort. Deze uitleg is in lijn met de geschiedenis van de totstandkoming van artikel 43, tweede lid, aanhef en onder l en m van de Abw, wat dezelfde strekking had als artikel 31, tweede lid, aanhef en onder n, van de PW. Dit is ook in overeenstemming met vaste rechtspraak dat deze vrijlating is bedoeld voor uitstroom uit de bijstand.

[ECLI:NL:CRVB:2021:2146](#)

Nb:

Deze uitspraak is op 24-08-2021 gedaan en op 30-08-2021 gepubliceerd. In feite zou dat betekenen dat alle beëindigen in verband met inkomsten boven de norm vanaf die datum opnieuw beoordeelt moeten worden. Als betrokkene de vrijlating tijdens de uitkering al heeft ontvangen heeft het geen consequenties. Als echter die vrijlating nog niet of niet volledig is toegepast moet een herberekening plaats vinden.

Verwijtbaarheid niet verschijnen.

De Raad ziet aanleiding om het uitgangspunt dat post die in de brievenbus van het woonadres van de betrokkene wordt gedaan met een uitnodiging om de volgende dag te verschijnen de betrokkene tijdig bereikt, te wijzigen. In het geval de betrokkene stelt dat en waarom hij niet tijdig kennis heeft kunnen nemen van de uitnodiging en daarom niet is verschenen, geldt daarom nu het volgende uitgangspunt. Het is in dat geval de betrokkene in beginsel niet te verwijten dat hij niet is verschenen, als tussen het moment waarop die uitnodiging in de brievenbus van het woonadres van de betrokkene is gedaan en het moment waarop hij moest verschijnen minder dan 72 uur zat. Als er wel minimaal een termijn van 72 uur tussen die momenten zit heeft de betrokkene in beginsel voldoende gelegenheid om aan de uitnodiging gevolg te geven of om uitstel te verzoeken. Indien de betrokkene dat toch niet doet, is het aan de betrokkene om aannemelijk te maken dat die termijn te kort is geweest.

[ECLI:NL:CRVB:2021:1335](#)

Nb:

De destijds door de CRVB ingezette lijn van 24 uur wordt nu aangepast en opgehoogd naar 72 uur.

Niet voldaan aan criterium “geen uitzicht op inkomensverbetering”

Het op de ochtend van de zitting gedane uitstelverzoek is afgewezen omdat appellant niet in persoon is opgeroepen, hij vertegenwoordigd wordt door zijn gemachtigde en het dossier voldoende informatie bevat. Het beleid gaat de grenzen van een redelijke beleidsbepaling te buiten, nu een aanvrager op grond daarvan, zonder dat een individuele beoordeling plaatsvindt, niet in aanmerking komt voor een individuele inkomens toeslag indien hij in de laatste 36 maanden verwijtbaar de arbeids- en/of re-integratieverplichtingen niet is nagekomen en hiervoor een maatregel van 50% of meer is opgelegd. Dit motiveringsgebrek wordt met toepassing van [artikel 6:22 van de Awb](#) gepasseerd. Op grond van een individuele beoordeling heeft het college

afdoende gemotiveerd dat appellant niet voldoet aan het criterium 'geen uitzicht op inkomensverbetering' en daarbij terecht betrokken de inspanningen die appellant heeft verricht om tot inkomensverbetering te komen. Appellant heeft niet meegewerkt om zijn kansen te vergroten om weer zelf in zijn levensonderhoud te kunnen voorzien. Het verlagen van de bijstand wegens het schenden van een aan die bijstand verbonden verplichting noch het afwijzen van een aanvraag om een individuele inkomstenstoeslag hebben leedtoevoeging tot doel en kunnen daarom niet als een bestraffing worden aangemerkt.

[ECLI:NL:CRVB:2021:1540](#)

Nb:

Gelet op deze uitspraak is het verstandig om het gemeentelijk beleid op dit punt nog even tegen het licht te houden en eventueel in lijn te brengen met deze uitspraak